

P6_TA-PROV(2007)0172

Zimbabve

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 26. aprila 2007 o Zimbabveju

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih predhodnih resolucij z dne 15. januarja 2004¹, 16. decembra 2004², 7. julija 2005³ in 7. septembra 2006⁴,
  - ob upoštevanju izrednega vrha Južnoafriške razvojne skupnosti (SADC), ki je 28. in 29. marca 2007 potekal v Dar es Salaamu v Tanzaniji,
  - ob upoštevanju izjave predsedstva Skupne parlamentarne skupščine AKP-EU z dne 21. marca 2007 o slabem ravnanju z zimbabvejskim opozicijskim poslancem Nelsonom Chamiso,
  - ob upoštevanju skupnega stališča Sveta 2007/120/SZVP⁵ z dne 19. februarja 2007 o podaljšanju omejevalnih ukrepov proti Zimbabveju do 20. februarja 2008,
  - ob upoštevanju Uredbe Komisije (ES) št. 236/2007⁶ o razširitvi seznama oseb v Zimbabveju, za katere veljajo omejevalni ukrepi,
  - ob upoštevanju deklaracije Afriškega foruma za civilno družbo 2007 z dne 24. marca 2007 o Zimbabveju,
  - ob upoštevanju poročila mednarodne krizne skupine z dne 5. marca 2007 z naslovom "Zimbabve: premik z mrtve točke?",
  - ob upoštevanju člena 103(4) svojega Poslovnika,
- A. ker ta mesec zaznamuje 27. obletnica neodvisnosti Zimbabveja, vendar mora zimbabvejsko ljudstvo svojo svobodo šele doseči,
- B. ker so člani opozicijskih strank, skupin civilne družbe in posamezniki v Zimbabveju žrtve napadov in/ali samovoljnih aretacij ter nasilja policijskih in vladnih varnostnih služb, in sicer v ozračju sistematičnega političnega nasilja, katerega cilj je uničiti strukture opozicije in civilne družbe pred volitvami leta 2008,
- C. ker je bilo po nasilni prekinitvi opozicijskega zborovanja 11. marca 2007, kjer sta bili ubita dva človeka, aretiranih več kot 300 članov skupin civilne družbe in opozicijskih strank,

---

¹ UL C 92 E, 16.4.2004, str. 380.

² UL C 226 E, 15.9.2005, str. 358.

³ UL C 157 E, 6.7.2006, str. 491.

⁴ Sprejeta besedila, P6_TA(2006)0358.

⁵ UL L 51, 20.2.2007, str. 25.

⁶ Uredba Komisije (ES) št. 236/2007 z dne 2. marca 2007 o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 314/2004 o nekaterih omejevalnih ukrepih proti Zimbabveju (UL L 66, 6.3.2007, str. 14).

- D. ker je predsedstvo Skupne parlamentarne skupščine AKP-EU izjavilo, da "najostreje obsoja surov napad na svojega kolega Nelsona Chemisa",
- E. ker se že osem let slabšajo politične in gospodarske razmere v državi in Zimbabwejci še vedno trpijo hudo pomanjkanje hrane, Svetovni program za hrano pa je v prvih treh mesecih leta 2007 zagotovil nujno pomoč v hrani 1,5 milijona Zimbabwejcem, vendar ocenjuje, da jih več kot 4,5 milijona trpi zaradi podhranjenosti;
- F. ker je pričakovana življenjska doba v Zimbabweju ena najnižjih na svetu, saj znaša 37 let za moške in 34 let za ženske, 20 odstotkov odraslih je HIV-pozitivnih, vsak teden pa zaradi te bolezni umre več kot 3200 ljudi, zaradi česar ima ta država najvišjo stopnjo osirotelosti na svetu,
- G. ker 80 odstotkov prebivalstva živi pod pragom revščine, država ima 80-odstotno stopnjo brezposelnosti v formalnem sektorju, maloštevilni zaposleni Zimbabwejci pa ne zaslužijo niti za zadovoljevanje svojih osnovnih potreb, soočajo se z množičnim razvrednotenjem strokovnega znanja, korupcijo, nedosegljivimi šolninami ter zlomom zdravstvenega sistema in osnovnih storitev,
- H. ker tretjina Zimbabwejcev živi v sosednjih državah, ker je na milijone Zimbabwejcev že zbežalo iz države in ker trenutno iz države vsak mesec zbeži 50.000 Zimbabwejcev,
- I. ker v regiji narašča zaskrbljenost zaradi posledic zimbabwejske gospodarske katastrofe za sosednje države,
- J. ker je treba v skladu z zakonom o javnem redu in varnosti za vse oblike zbiranja več kot treh ljudi dobiti predhodno soglasje policije, kar je posledica sprememb ustave, ki jih je pred februarjem 2007 uvedel predsednik Robert Mugabe, in ker so predpisi o medijih represivni, zakon o volitvah pa nedemokratičen,
- K. ker številni Zimbabwejci ne vedo za nasilje, ki ga nad opozicijo in aktivisti civilne družbe izvajajo varnostne sile, saj ni neodvisnega dnevnega tiska in medijev; ker so zgodbe o žrtvah nasilja zelo razširjene,
- L. ker bodo imele po ocenah Mednarodnega denarnega sklada v letu 2007 vse afriške države pozitivno gospodarsko rast razen Zimbabweja, katerega gospodarstvo se je v zadnjem desetletju zmanjšalo za 40 odstotkov in se bo letos še za nadaljnjih 5,7 odstotka,; ker je v Zimbabweju prišlo do tehnično opredeljene hiperinflacije, ko je letna inflacija marca 2007 poskočila na 2200 odstotkov, po mnenju Mednarodnega denarnega sklada pa bi lahko do konca leta preseгла 5000 odstotkov,
- M. ker po mnenju zimbabwejske zbornice rudnikov grozi zlom sektorju pridobivanja zlata, ki je največji izvoznik države in predstavlja 52 odstotkov njene proizvodnje rudnin; ker je v podobnem položaju zimbabwejska tobačna industrija, ki predstavlja približno 50 odstotkov zunanje menjave države, preložen pa je tudi začetek prodajne sezone tobaka za leto 2007; in ker je kmetijska proizvodnja od leta 1998 padla za 80 odstotkov,
- N. ker je razvoj Afrike prednostna naloga za zahodne demokracije, ker je samo s pomočjo mogoče doseči le malo in ker se od afriških vlad pričakuje zavezanost demokraciji, pravni državi in spoštovanju človekovih pravic,

- O. ker morajo Afriška unija, Južnoafriška razvojna skupnost (SADC), zlasti pa Južna Afrika pomembno prispevati k reševanju krize in ker srečanje SADC 28. in 29. marca 2007 predstavlja pomemben korak v tej smeri,
1. ostro obsoja Mugabejevo diktaturo zaradi njenega neusmiljenega zatiranja Zimbabvejcev, opozicijskih strank in skupin civilne družbe ter uničenja zimbabvejskega gospodarstva, kar je le še povečalo bedo, v kateri živijo milijoni Zimbabvejcev;
  2. pozdravlja sklepe Sveta z dne 23. aprila 2007, ki izražajo globoko zaskrbljenost nad hitrim poslabševanjem razmer v Zimbabveju in obsežnimi kršitvami človekovih pravic, do katerih še prihaja v državi, ter poziva zimbabvejsko vlado, naj kot podpisnica pogodbe SADC in njenih protokolov, Ustanovne listine Afriške unije, Afriške listine o človekovih pravicah in pravicah narodov ter načel Novega partnerstva za razvoj Afrike spoštuje svojo lastno zavezanost demokratičnim načelom, človekovim pravicam in pravni državi;
  3. obžaluje, da je kljub razmeram v državi, regionalnim in mednarodnim kritikam ter 27-letni vladavini centralni odbor ponovno imenoval Roberta Mugabeja za predsedniškega kandidata stranke Zimbabvejska afriška nacionalna unija - patriotska fronta (Zanu-PF) na volitvah leta 2008 ter da že poteka kampanja ustrahovanja, da bi uničili strukture opozicije in civilne družbe ter zagotovili rezultat parlamentarnih in predsedniških volitev;
  4. ponovno poziva Roberta Mugabeja, naj drži svojo obljubo ter odstopi raje prej kot kasneje, kar bi pomenilo največji možni posamični korak k oživitvi zimbabvejske družbe, politike in gospodarstva;
  5. ostro obsoja nasilno prekinitev molitvenega shoda v okviru kampanje za rešitev Zimbabveja, ki so ga 11. marca 2007 priredili Mugabejevi nasprotniki; zlasti obsoja umore in izraža globoko žalost ob smrti opozicijskega aktivista Gifita Tandareja, ki je bil ustreljen, njegovo truplo ukradeno in skrivoma pokopano brez vednosti njegove družine, Itaija Manyerukeja, ki je umrl dan za tem, ko ga je policija hudo pretepla, in novinarja Edmora Chikomba, ki je umrl 30. marca 2007;
  6. močno obsoja napade na opozicijske voditelje in kasnejše aretacije Morgana Tsvangiraija, predsednika Gibanja za demokratične spremembe (MDC), Nelsona Chamise, Grace Kwinjeh, Lovemora Madhukuja, Williama Bangoja, Sekai Holland, Tendaija Bitija, Arthurja Mutambare in številnih drugih, nasilno ravnanje policijskih sil z njimi ter prepoved medicinske oskrbe zunaj Zimbabveja; globoko obžaluje, da je zimbabvejska policija okrutno napadla številne druge udeležence shoda; izraža veliko osuplost, da je tedaj zimbabvejski minister za informiranje Sikhanyiso Ndlovu zavrnil poročila o policijskem nasilju in mučenju ter namesto tega opozicijo obtožil napada na policijo;
  7. izraža nasprotovanje ponovni aretaciji članov gibanja MDC, vključno z Morganom Tsvangirajem in drugimi, 28. marca 2007, priprtju številnih opozicijskih aktivistov, vključno z Ianom Makonejem, posebnim svetovalcem g. Tsvangiraija, ponovnim napadom na člane gibanja MDC, sodnim in izvensodnim sojenjem proti njim na podlagi nevzdržnih obtožb ter nenehnim aretacijam in ugrabitvam osumljenih članov opozicije;
  8. meni, da je nesprejemljiv napad na Nelsona Chamiso med potjo na letališče v Harareju, od koder naj bi poletel na zasedanje Skupne parlamentarne skupščine AKP-EU;

9. je globoko zaskrbljen nad vestjo, da je bilo 23. aprila 2007 aretiranih 56 žensk zimbabvejske nevladne organizacije "Women of Zimbabwe Arise" in da je bilo skupaj z njimi v ječo zaprtih deset njihovih otrok;
10. močno obsoja vsesplošno policijsko in vojaško nasilje nad civilisti, kot se je zgodilo na večer pred veliko nočjo, ko so do zob oborožene posebne enote policije napadle ljudi, ki so čakali na prevoz do svojih počitniških ciljev - taktika, katere jasni namen je širjenje strahovlade;
11. poziva vlado Zimbabveja, naj obnovi pravno državo ter nemudoma ustavi nasilne napade na opozicijo, skupine civilne družbe in posameznike, naj ustavi "izginotja" in samovoljna pridržanja, naj preneha z mučenjem in zlorabo pripornikov, naj spoštuje sodišča in pravnike ter spoštuje in podpira pravice do svobodnega izražanja in zbiranja;
12. poziva vlado Zimbabveja, naj nemudoma začne proces za končanje krize v državi z dogovorom o verodostojnem časovnem načrtu za demokratično tranzicijo, takojšnjo obnovitev pravne države, okvir za svobodne in poštene volitve pod mednarodnim nadzorom ter za prehodna zagotovila nepristranskega nadzora ključnih državnih institucij, kot sta vojska in policija;
13. poziva tudi k sprejetju potrebnih ustavnih sprememb in da mora biti volilna komisija ustrezno pooblaščen kot resnično neodvisen organ, ki bo lahko nadziral potek svobodnih in poštenih volitev, s preglednim sistemom, ter meni, da bo pomemben del tega postopka popoln nadzor nad glasovnicami, ki se bodo ustrezno preverjale od začetka do konca z verodostojnim zapisom o tem, koliko jih je bilo natisnjenih, koliko razdeljenih vsakemu okrožju in koliko veljavno uporabljenih;
14. v tem oziru ponuja pomoč pri izvajanju vsakega sporazumnega postopka, ki bo vzpostavil temelj za resnično svobodne in poštene volitve, vključno z uporabo misije EU za opazovanje volitev, in verjame, da bodo tudi druge organizacije, kot je Commonwealth, pozvane, naj pošljejo opazovalce na volitve;
15. pozdravlja znova doseženo enotnost ciljev med opozicijskimi strankami in skupinami v Zimbabveju, vključno z vsemi elementi gibanja MDC, cerkvami in Zimbabvejskim kongresom sindikatov (ZCTU), ter njihovo odločenost za sodelovanje pri kljubovanju pritisku vlade za dosego demokracije in svobode ljudstva;
16. pozdravlja priznanje SADC, da je v Zimbabveju prišlo do krize, in imenovanje predsednika Južne Afrike Thaboya Mbekija za olajšanje dialoga med stranko Zanu-PF in opozicijskim gibanjem MDC; podpira odkrito oceno razmer v Zimbabveju zambijskega predsednika Levyja Mwanawase, ganskega predsednika Johna Kuffourja, nadškofa Desmond Tutuja in nadškofa Piusa Ncubeja iz Bulawayja; poudarja, da Zimbabve ni pod gospodarskimi sankcijami in da so omejevalni ukrepi usmerjeni samo proti Mugabejevemu režimu; pozdravlja pobudo SADC za iskanje rešitve, ki bi koristila tako državljanom Zimbabveja kot celotni regiji; poziva celotno mednarodno skupnost, zlasti pa afriške narode, naj izkoristijo to priložnost;
17. zaupa, da bo posredovanje južnoafriškega predsednika Mbekija napravilo konec sedanjemu obdobju nasilja in zastraševanja, brez česar nista mogoča ustrezna izpolnitev njegovega mandata za olajšanje dialoga med opozicijo in vlado Zimbabveja ter širok nacionalni dialog,

ki bo presegal stranki Zanu–PF in MDC ter bo vključeval cerkvene voditelje, podjetja, sindikate in druge akterje civilne družbe;

18. podpira študentsko gibanje v Zimbabveju, katerega voditelje in aktiviste vedno znova zapirajo, pretepajo in nadlegujejo, ter še vedno trajajočo kampanjo ZCTU in jim čestita za njihov pogum pri izvedbi dvodnevne "nacionalne odsotnosti" (*national stay away*), s čimer so opozorili na nezmožnost predsednika Mugabeja, da bi ustavil gospodarsko sesedanje države, kljub poročilom o policijskem nasilju in dejstvu, da je policija hudo napadla voditelje ZCTU po njihovih zadnjih demonstracijah leta 2006; obžaluje, da z nasilno vlado ni mogoče konstruktivno sodelovanje;
19. obžaluje obnovljeno izjavo o nameri zimbabvejske vlade, da bo nadlegovala in ukinila nevladne organizacije, za katere meni, da podpirajo opozicijo in politične spremembe, ter to grožnjo razume kot resen znak neodkritosti vlade v zvezi z iskanjem poti naprej za državo;
20. poziva Svet, naj zagotovi, da bodo vse države članice dosledno izvajale veljavne omejevalne ukrepe, vključno z embargom na orožje in prepovedjo potovanj, in poudarja, da se Zimbabve ne more obravnavati kot ločeno vprašanje od širših odnosov med EU in Afriko; zato poziva Svet, naj zagotovi, da nihče s seznama oseb, za katere velja prepoved, ne bo povabljen na načrtovano srečanje na vrhu EU-Afrika, ki bo decembra 2007 v Lizboni, niti se ga ne bo udeležil; meni, da popuščanje pri uporabi usmerjenih sankcij resno ogroža politiko EU proti Zimbabveju ter povzroča veliko razočaranje tistim v Zimbabveju, ki iščejo podporo mednarodne skupnosti;
21. nadalje poziva Svet, naj poveča obseg usmerjenih omejevalnih ukrepov in razširi seznam posameznikov, za katere velja prepoved in ki jih zadevajo ti ukrepi, da bo zajemal še večji del vplivnih krogov okrog Mugabeja, vključno z vladnimi ministri, poslanci in guvernerji, vojaškim osebjem, osebjem obveščevalne agencije CIO in policije, ter guvernerjem Centralne banke Zimbabveja;
22. ugotavlja, da je EU najpomembnejša država donatorka za Zimbabve s celotnimi sredstvi v višini 193 milijonov EUR v letu 2006, od tega celotna sredstva držav članic EU štejejo 106,9 milijona EUR, celotna sredstva Komisije pa 86,1 milijona EUR, in da je 94,7 milijona EUR namenjeno za pomoč v hrani ter humanitarno in nujno pomoč, 49,9 milijona EUR pa za človekov in socialni razvoj; vendar globoko obžaluje, da Mugabejev režim manipulira s to podporo, zlasti s pomočjo v hrani, uporablja jo kot politično orožje za kaznovanje tistih, ki si upajo nasprotovati režimu;
23. vztraja, da je treba vso pomoč, namenjeno Zimbabveju, dostaviti prek resnično nevladnih organizacij in da mora doseči ljudi, ki jim je namenjena, ne da bi jo kakorkoli prestregli predstavniki Mugabejevega režima;
24. poziva Združeno kraljestvo, ki je aprila 2007 ponovno prevzelo predsedovanje Varnostnemu svetu Združenih narodov, naj uvrsti Zimbabve na dnevni red Varnostnega sveta ter pričakuje, da bo Južna Afrika igrala konstruktivno vlogo kot nestalna članica Varnostnega sveta;
25. ponavlja svojo zahtevo, da Mugabejev režim ne sme imeti nikakršne finančne ali propagandne koristi niti od priprav na svetovno prvenstvo v nogometu leta 2010 niti od samega turnirja; s tem v zvezi poziva Južno Afriko, ki prireditev gosti, in FIFO, naj Zimbabve izključita iz sodelovanja na srečanjih pred svetovnim prvenstvom, organizacije

prijateljskih srečanj državnih reprezentanc ali iz tega, da bi gostil državne reprezentance, ki sodelujejo na prireditvi;

26. pozdravlja pobudo Skupne parlamentarne skupščine AKP-EU, da se v Zimbabve napoti skupna delegacija, ki bi se o razmerah prepričala na kraju samem; poziva Skupno parlamentarno skupščino AKP-EU, naj čim prej izpelje to poizvedovanje, in poziva zimbabvejsko vlado, naj vsem članom takšne delegacije odobri vstop v Zimbabve; poudarja, da bi morala imeti delegacija dostop do vseh področij civilne družbe in ne bi smela biti omejena na srečanja s skupinami, ki jih organizira vlada; zahteva, da Komisija organizira obisk Zimbabveja, in poziva oblasti v tej državi, naj sodelujejo glede zamisli o takšnem obisku;
27. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, vladam in parlamentom držav članic, vladi in parlamentu Zimbabveja, vladi in parlamentu Južne Afrike, generalnemu sekretarju Južnoafriške razvojne skupnosti, sopedrednikoma Skupne parlamentarne skupščine AKP-EU, predsednikoma komisije in izvršnega sveta Afriške unije, generalnemu sekretarju Commonwealtha, generalnemu sekretarju Združenih narodov, vladam držav G8 in predsedniku Mednarodnega združenja nogometnih zvez (FIFA).